

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
na mesec 4.50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni dodatki in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parče in zahvale (enak prostor) 2) vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino v celoti po nakaznel. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se bodi ponj:

celo leto naprej K 43—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34

Položaj v državnem zboru.

Dunaj, 18. julija. Poslanska zbornica je nadaljevala včeraj prvo branje proračunskega provizorija v zvezi z razpravo o nujnih vprašanjih.

Govoril je poslanec Markhl, ki se je zavzemal za izboljšanje aprovizacije ter izjavil, da bo ljudstvo poklicalo parlament na odgovor, če parlament ne bo storil ničesar za zboljšanje prehrane. Zavračal je tudi trditve, da bi bila vlada pod pritiskom Vsenemcev podjarmila Slovence in jih vpregla v suženjstvo. Nemci smatrajo za svojo dolžnost biti naklonjeni Seidlerjevemu kabinetu, ker je kurz tega kabineta tak, da nastopa z vso energijo proti vsakemu, ki se izkazuje za sovražnika države.

Govoril je tudi poslanec B a r b o, ki je izjavil: dr. v. Seidler je moral, kakor vse prejšnje vlade, občutiti, da pri Slovencih ne najde za naklonjenost nobene protinaklonjenosti. Vsaka koncepcija, ki se da Slovincem, je samo stopnja za nove slovenske zahteve in za nove slovenske agitacije. Jugoslovanska agitacija je dobila tak značaj, da mora odpreti vsakomur oči. Avstrijski minister, ki bi še nadalje zapiral oči in ušesa takim velezadajnim pojavom na slovenski strani, kakor smo jih slišali v tej zbornici s strani slovenskih poslancev, bi ne mogel računati na pomoč Nemcev. Govornik je nato na dolgo in široko govoril o takozvani jugoslovanski agitaciji. Agitacija se vrši z največjim pritiskom in z največjim hujskanjem. Kmetom se zatrjuje, da jim bo vlada odvzela zadnjo glavo živine in da živijo Nemci v izobilju. Tako je govoril v zbornici celo poslanec dr. Verstovšek. Na ta način se prebivalstvo sistematično hujska. Govornik se je obračal na to tudi proti kritiki postopanja Ogrske. Madžari so viteški narod, pri katerem se da doseči vse, na način pa, ki je sedaj v modi, od Madžarov ni dobiti ničesar. Govornik je trdil nadalje, da je med Nemci in slovenskimi strankami mnogo skupnega, kakor je tudi mnogo skupnega med meščanskimi strankami in socijalnimi demokraciji. Ogrevale se je na to tudi za § 14, ter je pozivjal, da naj zbornica dokaže s svojim delom, da more delati v prid prebivalstva. Potem § 14, ne bo treba. Edino na tej poti se morajo najti stranke.

Poslanec S m o d l a k a je konstatiral nezadovoljnost Jugoslovancov z Seidlerjevo vlado ter je govoril tudi o dalmatinskih razmerah. Nemški poslanec Knirsch je govoril za proračun in za vojne kredite.

Poslanec F r a n t a polemizira proti izvajanjem ministrskega predsednika in pripominja, da je višek ironije, če trdi Seidler, da se Čehom ne godi krivica. Dosti dolgo so tvorili Slovani hrbitišče te države, želi pa so za vse svoje delo in za vse svoje žrtve vedno le nehalnost. Zato se vlada pač ne sme čuditi, ako so zoper Seidlerjev sistem ne samo Čehi, marveč sploh vsi Slovani. Slovani mislijo danes drugače, kakor so mislili svojčas. (Odobrovanje pri Čehih.)

Poslanec F o r t vidi v vladnem ekspezeju edino stvarno točko, da je prvkrat v vojni popolnoma jasno izpovedala, da se smatra za samo nemško vlado in da se je zapisala vsenemskemu kurzu. Razdelitev Češke v okrožja je sad tega kurza in značilno je, da se je ta kurz pojavil ravno sedaj v najtežjih časih, ki jih preživlja monarhija. Nikdo noče vladati proti Nemcem, najmanj imajo Čehi-tak namen. Toda razdelitev Češke v okrožja je v treh ozirih ponesrečena. Je to prvič nepostavno dejanje, drugič je razdelitev Češke v okrožja v upravno tehničnem oziru silno poslabšanje javne uprave in tretjič je v političnem oziru največja škoda, ker je podrla vse mostove do zblizanja narodov. Gre tu samo za sebične nemško-nacionalne politične sile. Za Čeha je bolj proti tej protustavni razdelitvi in proti vsemu sistemu Seidlerjevega kabineta zahteva samoohrane.

Konec seje je bil ob pol 7. zvečer. Prihodnja seja jutri ob 10. dopoldne.

★

Dunaj, 18. julija.

Predsednik Kola poljskega je imel razgovor s poljskimi častniki, katerim se je izrazil v tem smislu, da bodo Poljaki najbrže glasovali za odkazanje češkega predloga

na ministrsko obtožbo odseku.

Zatrjuje se, da obstaja že večina proti Seidlerju in za ministrsko obtožbo, ter gre samo še za prav majhno število glasov.

Politični položaj se bliža svoji rešitvi klub silnemu prizadevanju kneza Auersperga in Plenerja. Da bi mrlča Seidlerja z umetno gorkoto zopet oživil in kljub zbadljivim opombam grofa Czernina, ki je izjavil, da ne verjame v konsekvenco izvedbo Seidlerjevih obljub in njegovega nemškega kurza, ker je znano, kako je Seidler prej vedno omahoval. Seidlerjev položaj je več kot težaven.

Z vso gotovostjo se računa s padcem sedanjega ministrskega predsednika ter se zatrjuje, da bo njegov naslednik Silva Tarouca sicer ne kot ministrski predsednik, pač pa kot predsednik ministrskega sveta, da kot tak skuša rešiti proračunski provizorij.

V današnji seji poslanske zbornice je govoril tudi poslanec dr. Smolaka slijajen govor o jugoslovanskem problemu ter je vsa jugoslovanska vprašanja z izredno natančnostjo osvetlil. Njegov govor je napravil največji vtis, zlasti pa njegova izvajanja o zadnjih dogodkih v hrvaškem saboru, o katerih je posebno nadrobno poročal ter navajal besede obeh voditeljev srbsko-hrvaške koalicije v polnem obsegu. Slovenski poslanci so prirejali govorniku burne ovacije.

Današnja večerna izdaja »Arbeiter-Zeitung« piše, da je španska bolezen zadnje upanje ministrskega predsednika Seidlerja. Seidler pričakuje, da bo španska bolezen razredila vrste opozicije. Seidlerjeve stranke v poslanski zbornici so si na prstih izračunale, da mora dobiti 10 do 12 opozicijskih poslancev špansko bolezen, da se Seidler reši, pri tem pa Seidlerjevi pristaši niso računali z dejstvom, ga je španska bolezen strogo nevtiralna.

★

Dunaj, 18. julija. V ponedeljek 22. t. m. ob 11. uri dopoldne se prične v parlamentu debata o češkem predlogu na obtožbo ministrov. Za Jugoslovane bosta govorila poslanec dr. Ravniha r in profesor J a r c. V torek 23. t. m. ob 12. opoldne se bo vršilo glasovanje. Polna udeležba jugoslovanskih poslancev je bila brzojavnim putem zagotovljena. Predlog na ministrsko obtožbo gre z navadno večino, ne z dvotretjinsko večino v odsek. Nemški socialisti se bodo o svojem stališču napram predlogu na ministrsko obtožbo odločili jutri. Včeraj popoldne je bil podan predlog na debato o vojaških dogodkih na fronti in v zaledju. Nemci so zahtevali, da naj se vrši debata v tajni seji, ter so predlagali, da naj se o tem glasuje. Opozicija bo glasovala proti tajni seji. Debata o vojaških dogodkih se bo vršila najbrže prihodnji teden v torek, sredo in četrtek, na kar pride na vrsto proračunski provizorij. V proračunskem odseku bodo govorili za Jugoslovane poslanci B e n k o v i č, J a n k o v i č, D u l i b i č in dr. Lovro P o g a č n i k.

Dunaj, 18. julija. Finančni odsek naj bi bil danes sklepal o davku na vino. Odsek pa je bil nesklepčen, ker se je opozicija odstranila iz odseka. Poljaki so izjavili, da nimajo povoda sodelovati v odseku, dokler je še Seidler ministrski predsednik.

Dunaj, 18. julija. Danes se je sestavila prosta agrarna zveza nemških strank. Poslanec J a r c je sklical nemške stranke na ustanovitev proste agrarne zveze nemških strank. Popoldne se je zveza konstituirala. Zastopani so v prosti zvezi nemških agrarcev Jugoslovani Čehi, Poljaki, Ukrajinci in Italijani. Zveza se je sestala takoj na posvetovanje ter je sklenila intervenirati pri centralnih mestih zaradi oprostitve poljedelcev in poljedelskih delavcev.

Dunaj, 18. julija. Danes se je vršila konferenca načelnikov strank, na kateri je načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec naznanil predlog, ki ga bo stavil v poslanski zbornici in ki zahteva izpremembo pooblastilnega zakona za poljedelske odredbe v tem smislu, da se mora izročiti taka odredba, ki naj se predloži parlamentu, najprej posebnemu parlamentarnemu odseku, ki mora odredbo odobriti. Če odsek odreče odobritev, se mora odredba opustiti. Predlog se bo izročil dneva parlamentu. V utemeljevanju predloga se navaja s protestom, da se poljedelske odredbe niti sedaj še niso predložile parlamentu, dasi ravno zakon izrečno določa, da preneha veljavnost odredb, kakor hitro se odredbe parlamentu ne predložijo.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba. Restringiranje vojaških oprostitev.

(Vprašanje dr. Korošca in tovarišev na c. kr. ministrskega predsednika in c. kr. domobranskega ministra. Vloženo 17. julija.)

Zadnje mesece se odklanjajo v domobranskem ministrtvu prošnje za vojaške oprostite druga za drugo brez navedbe vzrokov, in to celo pri osebah, katerih prošnje so bile priporočene s strani vseh nižjih instanc in strokovnih ministrstev, zlasti poljedelskega. Vse gospodarsko življenje na jugu je vsled te prakse ogroženo. Ministrski predsednik pa je zagotovilo, po poročilu »Nene Freie Presse« z dne 15. julija, deputaciji nemških poslancev v navzočnosti sekcijskega načelnika Lehmeja, da se bodo zahteve nemških strank glede vojaških oprostitev po vsej možnosti upoštevale. Ker se pri prošnjah za oprostitev s slovenskega juga in severa posebno rigorozno postopa in so bile mnoge oprostite preklicane kot persekucijska naredba, more nastati nevarnost, da bo veljala vladna zagotovitev samo za prošilce, ki jih pripočajo nemške stranke. V tej hojazi nas podkrepuje citirana izjava poslanca Wichtla v Slov. Bistrici, da morejo biti Nemci mirni, kajti gotovo je, da so Slovani v vojni utrpeli mnogo več žrtev in jih bodo tudi več utrpeli, kakor pa Nemci.

Vprašamo gg. ministrskega predsednika in domobranskega ministra, ali sta pripravljena, podati v parlamentu obvezno, izjavo in dati referentno v domobranskem ministrtvu navodilo, da postopa enako in pravično z vsemi narodnostmi in rešuje utemeljene prošnje za oprostitev ugodno?

Kdor zbira podpise za deklaracijo, ni vreden preskrbnine!

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba, vložena dne 16. julija na domobranskega ministra.)

Kmetovalec Juri Leitgeb, po domače Likel iz Doba pri Pliberku, okrajno glavavstvo Velikovec, je dobival od leta 1915 preskrbnino, ker je sam brez sredstev ter sta ga preživljala oba njegova sina, ki sta odšla k vojakom.

Ker je bila njegova hčerka navzoča pri zbiranju podpisov za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917, mu je komisija za preskrbnino v Velikovecu nenadno sklepom z dne 15. marca 1918, št. 2809/13/17 ustavila preskrbovalni prispevek.

Ze prej se je bilo po vasi govorilo od strani orožnikov, oziroma od Nemcem »prizajnih Slovincem«: Vsi, ki se udeležujejo kake narodne agitacije, bodo izgubili pri spevke. Zato je upravičen sum, da je orožništvo izdalo o potrebnosti Jurja Leitgeba novo poročilo, in sicer iz lastne inicijative, ki je izvirala iz politične maščevalnosti, ter je nato mogla izdati komisija sklep z motivacijo, »da preskrba Jurja Leitgeba ni več ogrožena«. Od leta 1915 je Leitgeb užival preskrbnino in njegove razmere so se od takrat prej poslabšale, kakor izboljšale.

Ministrski predsednik nam je svoj čas izjavil, da ne bo trpel nikdo zaradi podpisovanja jugoslovanske deklaracije represalij.

Vprašamo torej njega in domobranskega ministra, ali sta pripravljena preiskati ta slučaj ter eventualno poklicati orožnike, ki so krivi, na odgovor.

Preganjanje trgovca Gaja Bonefačiča iz Trsta.

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba z dne 16. julija.)

Trgovec Gajo Bonefačič iz Trsta, ki ni nikdar politično deloval, je bil dne 3. avgusta 1914 nenadoma aretiran. Ker se je isel dan v Trstu govorilo, je bil župnik Mate Mitovčič iz Baške, Bonefačičev znanec, obešen, se je prestrašila Bonefačičeva žena tako, da se je onesvestila in zapadla težki živčni bolezni. Tisti čas, ko je bil mož v zaporu, radi svoje bolezni ni mogla voditi trgovine. Bonefačiča so gonili iz zapora v zapor, iz Trsta v Ribenberg in od tam na ljubljanski Grad. Tam so bili baš izpraznili neki konjski hlev in nato so politične agitacije pogrnali v ta vlažen smradljiv lokal. Bonefačič je dobil tam težek revmatizem, ki ga muči še do današnjega dne. Šele dne 30. oktobra 1914 je bil Bonefačič izpuščen, ne da bi bil kdaj izvedel, zakaj se mu je prizadalo tako veliko trpljenje. Ko je bil Bonefačič dne 21. maja 1916 kljub bolezni spoznan za vojaško službo sposobnega, se je pričela zanj nova doba trpljenja in preganjanja. O Bežiču 1915 ga niso pustili domov na dopust, češ, da je »preklet sumljiv Italijan«. Ko je Bonefačič ngovarjal, da on ni Italijan, ampak Hrvat, so ga ozmerjali in so rekli, da naj bo vesel, da se ne nahaja v ječi. Tako so postopali z njim v bolnišnici v Leobnu.

Vprašamo skupno vlado, ali je pripravljena, naznaniti vzroke preganjanja trgovca Gaja Bonefačiča in mu dati polno odškodnino?

Nepostavni dogodki pri mariborski poroti.

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba z dne 16. julija.)

Med principne našega kazenskega reda spada tudi načelo ustmenosti in neposrednosti. Po določbah kazensko - pravnega reda sme soditi sodišče samo na podlagi razprave z obtožencem in sme tvoriti samo ono podlago sodbe, kar je prišlo v razpravo. Obtožitelj in obtoženeц si stopita neposredno drug drugemu nasproti ter se obračata ustmeno do sodišča. Sodišče, bodisi navadno sodišče ali porotno sodišče, naj poda na podlagi lastnega opazovanja, na podlagi neposrednega vtiska, ki ga ima iz zagovarjanja obtoženca A in iz izpovedi prič, svoj pravorek, z drugimi besedami, sodišče mora obravnavati v jeziku obtoženca A.

Da vé A natančno, česar ga dolže, mora biti obtožnica pisana v onem jeziku, v katerem se more zagovarjati. Samo v tem slučaju se more braniti proti vsem obdolžitvam obtožnice. Morebitna sumarična prestava obtožnice, ki je pisana v nerazumljivem mu jeziku, nasprotuje najbolj primitivnim zahtevam kazensko - pravnega reda. Zato morajo obtožitelji, sodnik in porotniki popolnoma obvladati jezik obtoženca, da morejo staviti obtožencu za razjasnitev dejanskega položaja potrebna vprašanja.

Ta načela so splošno priznana v čle-nu XIX. drž. osnov. zak. z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 148. Sodiščem na Kranjskem, južnem Štajerskem in Koroškem pa so bila ta načela vrnitvega v raznih odlokih posebno naročena. Tako naroča odredba justičnega ministrstva z dne 15. marca 1862, št. 865 praes. in P. 3, da je gledati na to, da so pri kazenskih razpravah z obdolženci, ki znajo samo slovenski

jezik, pri te mnastopajoče sodne osebe, kakor tudi državnopravdniški uradniki in branitelji popolnoma zmožni slovenskega jezika, da se torej vrši razprava v slovenskem jeziku in da se sodba objavi v tem jeziku.

Po odredbi justičnega ministrstva z dne 25. julija 1883, št. 9250 morajo državna pravdnstva v omenjenih deželah izdelati obtožnice proti slovensko govorečim obtožencem v slovenskem jeziku, morajo staviti predloge v slovenskem jeziku, slovensko pledirati in vse to tudi pred porotnim sodiščem.

Dasiravno so vse te odredbe, ki pravzaprav urejajo samo ob sebi razumljive stvari, še vedno v veljavi, izdaja c. kr. državno pravdnstvo v Mariboru obtožnice pred porotnimi sodišči, brez izjeme, v mnogih slučajih tudi pred senatom, v nemškem jeziku, četudi je obtoženeц zmožen samo slovenskega jezika. Da navedemo samo en slučaj, se je to zgodilo n. pr. pri vseh porotniških slučajih zadnje porotniške seje pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru, ki se je vršila meseca februarja 1918.

V enem slučaju — v kazenski stvari proti Antonu Topolniku zaradi zločina umora — je izjavil po prebranju nemško pisane obtožnice, obtoženeц na vprašanje predsednika, ali mu je znano, zakaj je obtožen, da tega ne vé, ker ne razume nemško. Obtožnica se obtožencu kljub temu ni prestavila, ker je bil branitelj mnenja, da ga je že »informiral«.

Tako postopanje nasprotuje popolnoma zakonu in omenjenim odredbam.

Tekom razprave se je slučajno izkazala nadaljna protizakonitost, da namreč dva porotnika nista razumela jezika obtoženca in prič.

Od teh dveh porotnikov je udeležil eden (zidar Ludvik Gerbl iz Maribora) pred nekaj dnevi razprave proti Ceciliji Vreči zaradi zločina umora, pri kateri razpravi so izpovedali obtoženka in vse priče izključno v slovenskem jeziku. Kot načelnik porote je razglasil pravorek, da je obtoženka kriva ter je bila vsled tega Cecilija Vreča obsojena na smrt na vešalih!

Gerbl je bil tudi porotnik pri kazenski razpravi proti Stefanu Mesariču, ki je bil tudi obtožen zločina umora. Kako bo ta mož opravičeval svojo sodniško odločitev pred svojo vestjo, prepustimo njemu. V interesu sodnega postopanja pa moramo vztrajati na tem, da se udeležujejo razprav samo taki porotniki, ki popolnoma obvladajo jezik strank. Določbe o sodiščih zadevajo enako tudi porotnike, ki sodijo pri porotniških razpravah kot sodniki - lajki o krivdi obtoženca.

Vprašamo torej c. kr. justičnega ministra:

1. ali so mu znani ti nepostavni dogodki?
2. kaj hoče storiti, da odpravi vse te nepostavnosti?
3. ali je pripravljen, naročiti c. kr. državno pravdnstvo v Mariboru, da izdaja proti slovensko govorečim obdolžencem samo slovenske obtožnice?
4. kaj namerava storiti, da se bodo porotniških razprav udeleževali samo taki porotniki, ki popolnoma obvladajo jezik obtoženca?
5. ali je pripravljen, poklicati državno pravdniške in sodne uradnike, ki se omenjenih predpisov niso držali, na odgovor?

V mnogih okrajih so se organizirali ljudje, da se rešijo s samopomočjo, ker je vlada ne samo popolnoma odpovala ampak celo škodovala. Deloma od agrarcev samih, največ pa od delavcev je izšel impulz, da bi češki producenti, češki kmetje sami prevzeli skrb za preživljanje delavcev in meščanov.

Tako je cela Češka na delu, da se pripravi za bodočo zimo in prepreči ponovitev letošnje strahote. Vladi ne zupa nihče več, ker je prepričanje že vse splošno, da ima kruh le za druge, za nas pa samo obilje.

Pred »slovensko lipco« na Vaclavském náměstí nadeš se dan za dnevom skupino ljudi, ki jo ogledujejo radovedno in spoštljivo. Stojil sem k dvema gospema, ki sta stali pod lipo in so odtrgali po par listov ž nje, in ju vprašal, čemu to. Prestrašeno me pogledata in jedna odgovori srbsko, da ne razume. Ko ponovim svoje vprašanje srbsko, mi odgovori: Hočeva jih vzeti s seboj za spomin. Ali se to ne sme? In pripovedujejo mi, da sta Srbinjini iz Srema, da nista mogli na svedčanosti, pa da hočeta imeti vsaj ta spomin. Ogronom odgovornost sem obetnil, ko sem spoznal, kaj je postala naša Praga Jugoslovanom. Opozoril sem na ta slučaj kroge, ki se jih ta odgovornost v prvi vrsti tiče. In povsod sem slišal z raznimi besedami ono in isto misel: Praga mora postati ognjišče vsem poštenim narodom od morja do morja. Kot brašnje bodo prihajali nam in z medsebojno pomočjo bomo postali močni vsi.

V tržaški »Edinosti« toži »Adriaticus«, da se začelja med Čehi zopet navadna strankarska borba. Očividno je to viis, ki ga naredijo naši listi, a ti sedaj pod pritiskom vojnih razmer ne morejo podajati popolne in prave slike našega življenja. Res je, da pride taka borba večini na površje, a vedno samo v notranjih lokalnih zadevah. A kakor hitro gre za velike stvari, za narodno bodočnost, so nasprotniki takoj narodno edini in skupno korakajo proti skupnemu sovražniku. Svihov proces je bil za nas zdrava lekciija in čas vojske je pokazal, da smo se vedno zavedali svoje naloge in dolžnosti. Kar smo in kar imamo, smo in imamo iz lastne moči, brez tujih vplivov.

Veselo znamenje intimnega, bratškega razmerja med nami in Slovenci pa je vendar, da vzbudijo dogodki pri enem narodu tako hiter in živahen odmev pri drugem. Mogoče in želeli je, da se razvije iz teh pojavov tekoma časa potreben regulator skupnega javnega življenja.

Ogromno senzacijo je zbudilo pri nas poročilo dunajske Arbeiterzeitung, kako je vojaški škof Bielik denunciral češki narod vojnemu ministru. Škof Bielik je izdelal namreč po svojem potovanju po Češkem obširen memorandum na armadno poveljstvo in vojno ministru, v katerem dolži češko učiteljstvo, da premalo patriotično vzgaja mladino, da ruje proti državi in Nemcem. Zahteval je ostrih protidredb. Vsi listi, tudi klerikalni so ostrmeli nad inkvizitorskim delovanjem vojaškega škofa. Zalostno je, da je prvo škofovo delo, o katerem slišimo govoriti, — denunciacija. Nismo pa še slišali ali in kako je vršil svoje dolžnosti, kako je pomagal ranjencem na fronti, tolažil nesrečnike v ognju granat. Vemo samo, da prihaja na Češko, da zbira pod krinko inšpekcijske podatke za navadne denunciacije. Radovedni smo, kako bo škof odgovoril. Naбрž bomo brali zopet v Arbeiterzeitung — novo denunciacijo.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 18. julija. Član gosposke zbornice Goll je v današnji seji gosposke zbornice govoril o ekspozeju ministrskega predsednika ter konstatiral, da ves njegov govor ni imel nobenega pomembne vrednega uspeha. Kar se tiče razmerja z Ogrsko, se to premika vedno bolj na škodo Avstriji. Tudi vidi v solnograških pogajanjih nevarnost, da bo postavljen avstrijski parlament pred fait accompli. Odklonitev proračuna pomemi v vsaki parlamentarni državi ali razpust zbornice ali pa demisijske vlade. V Avstriji zatrjujejo, da ne kaže razpustiti parlamenta, zato preostaja samo še demisijska vlada.

Član gosposke zbornice Vukovič je predložil zakon o obnovitvi morskega ribarstva.

Zbornica je na to nadaljevala proračunsko debato glede ministrstva za ljudsko zdravje. Govoril je med drugim tudi grof Traun. Zakon je bil sprejet v tretjem branju.

Pršile so na vrsto še razne vladne sanitarne zadeve.

Član gosposke zbornice vitez Sarczinsky je izrekel svoje obžalovanje, da vlada tako dolgo ni sklicala parlamenta. Kritiziral je tudi postopanje in govor ministrskega predsednika, ki da je sam sebe spravil v največjo zadrego s tem, da se je zapisal vsenemcem, da je naznanil ostrejšje postopanje proti Jugoslovanom in da je razžalil Čeha z razdelitvijo Češke na okrožja.

Drobtine iz Prage.

H. — Praga, 17. julija 1918.

Iz načelstva JDS.

Ljubljana, 17. julija.

Danes popoldne se je vršila redna seja načelstva JDS. Tajnikovo poročilo o ureditvi pisarne ter o delu posameznih odsekov se je vezelo na znanje in so bili sprejeti razni tozadevni sklepi.

Zivahna razprava se je vršila o najnovejših policijskih ukrepih proti slovenskim naprednim listom. Soglasno je bilo izraženo mnenje, da gre tu za čine persekucije, ki nimajo druge utemeljitve, nego golo nasilje. Poročilo, da se je Jugoslovanski klub na vso moč zavzel za zatiranje slovenskega časopisja in da sta zlasti poslanci dr. Korošec in dr. Ravnihar storila že vse potrebne korake, da izposlujeta remedium, se je vezelo z odobravanjem in zahvalo na znanje.

Daljša debata se je razpredla pri poročilu načelnika dr. Tavčarja o intervenciji, ki jo je izvršil na predlog SLS, skupno z načelnikom SLS, prelatom Kalanom pri delnem predsedniku grofu Attemsu radi znanih okrožnic kranjskega deželnege odbora. Končno je bil soglasno sprejet načelnikov predlog, ki ga je stavil načelnik dr. Tavčar sam, da naj se v bodoče vse izjave v imenu stranke oddajajo le na podlagi sklepa načelstva stranke, izjave splošno narodno - političnega značaja, ki se tičejo skupne taktike vseh narodnih strank, pa naj v bodoče podaja Narodni svet.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o predstojećem občnem zboru Ciril-Metodove družbe. Načelstvo se je soglasno v zmislu programa JDS, postavilo na stališče, da tvori CM. družba skupno narodno zadevo. Čim bo ustanovljen Narodni svet, naj le-ta izdela načrt, kako razrešiti vprašanje zastopstva posameznih strank v skupnih narodnih organizacijah. To vprašanje se da po prepričanju načelstva razrešiti le jednotno in istočasno za vse v poštev prihajajoče organizacije.

Prihodnja seja načelstva se vrši dne 8. avgusta.

Nemška veleofenziva ob Marni.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 18. julija. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče. Skupina prestolonaslednika Rupprehta. Severno od Lyse in vzhodno od Villiers - Bretonneux smo zavrnili krajevene sovražne napade. Čez dan zmerno bojno delovanje je zvečer oživelo ter je dobilo časih čez noč jugo - vzhodno od Ypresa in — ob obnovitvi sovražnih napadov — vzhodno od Villiers - Bretonneux večjo silo. Pri živahnejšem izvidnem delovanju smo vjeli več sovražnikov. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Armada generalobersta von Böhma je stala včeraj čez dan v hudem boju. Ojačen z nanovo pripeljanimi divizijami, je pričel sovražnik iznova po večurni artiljerijski pripravi velike onotne protinapade na vso našo fronto južno od Marna. Zvečer je bila bitka nam v prilog odločena. Z najtežjimi izgubami so se zlomili sovražni napadi. Iz manjših krajev jugo - vzhodno od Mareuil, v katere je sovražnik mimogrede vdrl, so ga naši protinapadi zopet vrgli ven. Tudi na severnem bregu reke je sovražnik zaman poskušal iztrgati nam naše uspehe. Pri zavzetju gorskega slemena južno od Pourcyja smo vjeli njegovo posadko s polkovnim poveljnikom in več topovi. Vzhodno od Reimsa je ostal položaj neizpremenjen. Artiljerijski ogenj menjajoče se sile. Severo - zapadno od Massigesa je izvršil sovražnik majhne napade, ki so se zlomili v naših protisunkih. Včeraj smo zbili 23 sovražnih letal. Poročnik Jacob je dosegel svojo 23. zmago v zraku. — von Ludendorff.

Vas Villers Bretonneux leži 15 km vzhodno od Amiens ob veliki cesti Amiens - St. Quentin. V tem odseku je torej sovražnik napadel nekako ob črti Albert - Montdidier. — Vas Pourcy leži ob gorenji rečici Ardre, kakih 12 km severno od obmarenškega mesta Epernay, ki so se mu Nemci zopet nekoliko približali. — Epernay leži 33 km severo - zapadno od mesta Chalons sur Marne, ki je stalno glavno taborišče francoske vojske. Mesto Epernay je po vsem svetu znano kot glavno razpečevališče rdečega in belega šumečega in nešumečega vina (šampanjca). V mestu so ogromne šampanjske kleti, v katerih je v mirovnem času povprečno 5 milijonov steklenic dragocenega vina. Za blizu 800.000 steklenic šampanjca prideluje samo epernayska okolica. Vsega skupaj se iz Epernaya na leto izvzi do 20 milijonov steklenic. Razentega so v Epernayu velike predilnice za volno, strojane za usnje, izdelovalnice likerjev in trgovine z žitom in moko.

Zeneva, 18. julija. (Koresp. urad.) Tujkajšnji listi poročajo, da je obstrlejevanje Pariza jako hitro. Brzojavne zveze med Zenevo in Parizom so popolnoma prekinjene.

Z Italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. julija. (Koresp. urad.) V Italiji nobenih posebnih dogodkov. V Albaniji je stopil sovražnik v stik z našimi varstvenimi četami. — Šef generalnega štaba.

DOGODKI NA MORJU.

Dunaj, 18. julija. (Koresp. urad.) Dne 17. julija v jutranjih urah je več sovražnih aeroplanov in hidroplanov napadlo z nekako 200 bombami Pulj. Žrtev smo imeli 2 mrtva (civilna delavca) in več ranjenih. Storijena škoda je brezpomembna. — Brodovno poveljništvo.

Nečloveško postopanje Italijanov ob Piavi. Iz vojnoporočevalskega stana 19. julija: Pri izpraznitvi Piavskega otoka se je na nekem mestu ugotovilo postopanje Italijanov, katero je v skrajnem nasprotju z vsemi zakoni človeštva. Posamezni ljudje, ki so ostali na onostranskem piavskem bregu in jih ni bilo mogoče več spraviti na varno, so prišli v italijansko vjetništvo, dočim se je večini posrečilo, da so preplavali Piavo. Po soglasnih zanesljivih izpovedih sledi, da so jih Italijani kratkoma opobil. Ta grozovzbujajoči vzgled strahopetne surovosti sl civilizirano človeštvo ohrani v trajnem spominu.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

17. julija. Zvečer dne 16. julija je vdrl neki angleški oddelek v varstvo učinkovitih akcij naših in francoskih baterij v sovražno črto jugo - vzhodno Asiaga in je energično napadel posadko, ki je utrpela velike izgube in pustila v rokah napadalcev 24 vjetnikov in dve strojni puški. Včeraj so ponovni napadali posadki sovražnikovi provzročili živahno krajeveno bojno delovanje med jugo - vzhodnimi pobočji Sassa Rossa in Brente. V pokrajini severno Grappe je napadel sovražnik naše srednje črte južno Col Tasona. Bil pa je zavrnjen. Vojaške naprave v prvih vrstah in v zadnji zoni sovražnikovi so zadeli letalci in vodilni zrakoplovi. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

Italijansko poročilo o zračnem napadu na Pulj.

Rim, 17. julija. (Koresp. urad.) Urad mornariškega admiralnega štaba poroča: Preteklo noč sta vrgli dve mornariški zračni ladji nad 1000 kg razstrelivnih snovi na vojaške utrdbe v Puljo kakor tudi na v pristanu zasidrane vojne ladje z vidno dobrim učinkom. Kljub močnemu delovanju odbilnih topov, katero so podpirali številni žarometi, sta se vrnili ladji nepoškodovani v svoje pristanišče. V sredo jutraj so napadli številni hidroplani Pulj znova z dobrim učinkom. Ne glede na jako močan odbojni ogenj, se je vrnila skupina v svojih pristanišča nepoškodovana. — Na srednji Adril je vladalo v sredo istotako živahno letalsko delovanje. Bombardirali smo uspešno hangarje na otoku Lastovom in krajev-

ne obrambne naprave. Naši aparati so se vrnili vsi nepoškodovani kljub ljutemu odbojnatemu ognju.

UNIČENA JAPONSKA OKLOPNA KRIŽARKA.

Pariz, 16. julija. »Agence Havas« poroča iz Tokija: Japonska oklopna križarka »Kavaci« je zletela dne 12. julija v zalivu Tokujama vsled eksplozije v zraku ter se nato popolnoma potopila. Mrtvih štejejo več kot 500.

(Ladja »Kavaci« ni oklopna križarka, marveč jo pristejemo velikim bojnim ladjam. Zgrajena je bila leta 1910, ima dolžino 160 metrov, širino 26 metrov ter je segala 85 m pod vodo. Obsegala je 21.400 ton ter se je pri 26.500 konjskih sil gibala s hitrostjo 20 milj na uro. Imela je izredno močne oklope, močnejše celo kot vsi naši dreadnoughti. Posadka je štela okrog 1000 mož. Bojna ladja »Kavaci« je bila oborožena z 12 topovi kalibra 305 cm, 10 topovi 152 cm, 8 topovi 12 cm, 12 topovi 76 cm ter je imela 5 podvodnih cevi za torpede.)

Politične vesti.

— Spojitev stare in nove struje v S. L. S. na Goriškem. Začasno vodstvo S. L. S. na Goriškem razglašajo: »V imenu državnih poslancev gospoda svetnika Jos. Fona in gospoda dr. Antona Gregorčiča je povabil preč. msgr. Jos. Pavletič somišljenike obeh političnih struj S. L. S. na Goriškem na zaupni shod v Gorici, kjer so se soglasno sprejele naslednje resolucije: 1. Glede spojitve obeh političnih struj (poročevalc msgr. dr. Jos. Ličan). Na zaupnem shodu v Gorici dne 11. julija t. l. zbrani goriški somišljeniki takozvane »stare« in »nove« struje S. L. S. na Goriškem izjavljajo, da se imajo odsele obe struji smatrati kot ena sama stranka pod imenom Slovenska ljudska Stranka na Goriškem. Spojitev se izvrši na programu Vseslovenske ljudske stranke in na podlagi majniške deklaracije in sicer na kulturnem, gospodarskem in političnem polju. Odslej ima iz javnosti popolnoma izginiti označba »stare« in »nove« struje. 2. V začasni vodstveni odbor se je zbralo poleg državnih in deželnih poslancev še sedem članov, kateremu se je poveljilo začasno vodstvo vseh strankinih zadev, zlasti sestava strankinega štaba po vzoru pomlajene S. L. S. na Kranjskem. Začasno vodstvo ima v primernem času sklicati širši krog zaupnikov, kjer se strankine zadeve, zlasti sprejem novega štaba in volitev vodstva definitivno reši. 3. Začasnemu vodstvu se naroča, naj stopi v dogovor z vodstvom »Kmečke stranke« v svrhu spojitve na skupni načelni podlagi, išče naj taka pota, da stopi v stik z narodnonapredno stranko, da postopamo v skupnih zadevah, kakor v narodno političnih, obnovitvenih, begunskih zadevah ita. skupno. II. Glede skupnega lista (poročevalc g. dr. Jos. Srebrnič): 1. Ustanovi naj se čimprej list, ki boji glasilo združene S. L. S. na Goriškem. (Lastnik lista je konzorcij, ki obstoji iz vodstva S. L. S.) Konzorcij skrbi za gospodarsko stran lista in imenuje uredniški odbor, ki odloča vsebinsko lista. III. Glede skupne »Ljudske posredovalnice« (poročevalc g. dr. Ant. Pavlin). 1. Naroča se začasnemu vodstvu, naj čimprej otvori skupno »Ljudsko posredovalnico« v Gorici, ki naj pomaga ljudstvu v begunskih, gospodarskih, vojaških, stanovanjskih in zlasti v obnovitvenih zadevah. 2. Nastavi naj v ta namen sposobnega uradnika in drugo pomožno osebo. — V Gorici, dne 15. julija 1918. — Začasno vodstvo S. L. S. na Goriškem.

— Kako je razlagal posl. Wicht slovenjebistriškimi purgarjem usodo Slovanstva. Poročali smo, da je posl. dr. Verstovšek med drugimi cvetkami iz vsenemških logov povedal parlamentu tudi nekaj iz nedavnega Wichtlovega govora. Wicht je razlagal v Slovenski Bistrici sledeče stvari: Kaj storiti s Slovani? Treba decimirati njih število in razkosati njih skupnost, sicer postanejo res nemštvu skrajno nevarni. Vojna je najbolje sredstvo za doseg tega cilja. Zato mora vsak »deutschdenkender« Nemec biti prišta nadaljevanju vojne. Nato je navajal številke, kako so nemške čete, vojna in lakota decimirale Slovane v Srbiji, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, na Goriškem, Benškem, Poljskem in v Rusiji. Vojna je uničila v štirih letih najmanj okroglo 20 milijonov Slovanov. Nemci so razmeroma manj trpeli, ker se vojna vrši skoro izključno na nemških tleh. Po Wichtlovem mnenju je bila največja Viljemova in Hindenburgova strategična in politična poteza, da se je vojna zanesla največ na slovanska tla. Ako bi se vojna kedaj zanesla na češka tla, ne bi se jokal noben Nemec. Wicht računa, da bo vojna slovansko plemo tako zdelala, da se v doglednem času sploh ne bo več moglo dvigniti. Nemci so uničili Srbijo, Črno goro in Rusijo in tako naredimo tudi z avstrijskimi Slovani. Vojna nam pomaga ubijati češko odporno silo, ki bo, ako bo trajala le še dve leti, popolnoma strta. Skoro boji nevarni nego Čehi, so Nemcem Jugoslovani. Čehi so od treh strani obkoljeni od Nemcev, Jugoslovani pa žive kot kompaktna masa tja daleč doli na Balkan in imajo direktno zvezo z Veliko Rusijo. Ustanovitev Jugoslavije se mora preprečiti na vsak način. To mora predvsem zahtevati Nemci, kot graditelji Velike Nemčije. Ako bi se Avstrija preustrojila kot država narodov, bi se njena moč izvanredno ojačila. Vsled tega bi se gotovo skušala izviti iz objema svojega ljubimca Prusa. To morajo Nemci preprečiti. Z naglasom je Wicht poudarjal, da se morajo Jugoslovani decimirati in porazdeliti na sedem vetrov. Največ in sicer Sloven-

cev in Hrvatov morajo dobiti Nemci. Nekaj Slovencev bomo dali Italijanom, večino Hrvatov in Srbov Madžarom, velik del tudi Albancem, Grkom, Turkom in Romunom. Dokler se pa ti nemški načrti ne izvrše, je treba gledati, da se jugoslovanski rod decimira. Sredstva: nemške šole, vojna in malo živili ali z drugimi besedami: gl a d.

— Sramota Frankovcev. Zagreb, 18. julija. V sredo je ban predložil saborskemu plenumu dokumet sramote Frankovcev. Ta dokumet se glasi, v kolikor nam je bil dosedaj sporočen, takole: Ze 16. julija 1914 je bilo g. Conradu v Hötzendorfu popolnoma natančno znano, kake razmere vladajo na jugovzhodni monarhije. Podpisani hrvatski poslanci so izjavili, da je v interesu bojevanja, da se postavi pri izbruhu takrat že neizogibne vojne na čelo uprave na Hrvatskem in Slovanskem c. in kr. general. Ta edini korak se dosedaj ni mogel izvesti s strani tukajšnjih in ogrskih civilnih oblasti v poglavitem zaradi tega ne, ker je bila njegova ekselencia neprestano na bojišču in vsled tega ni mogel prevzeti uprave. Izvedbi tega koraka pa je posvečena vsa pozornost ter more računati general na vso podporo edino brezpogojno lojalnih hrvatskih strank in skupin, t. j. stranke prava, seljaške stranke, Rauchove skupine in Tomazičeve skupine, ki lo velikosrbsko hrvatska koalicija z zasmehlom imenuje sveta alianca.

— K mirovni noti grofa Buriana. Novi Jork, 17. julija. (Kor. ur.) Washingtonski dopisnik »Associated Press« poroča, da pojmnejše oficijelni krogi mirovno noto grofa Buriana na avstrijskega in ogrskega ministrskega predsednika tako, da so upanja Avstro-Ogrske in Nemčije, da bi s tatonskim uspehom uklonili entento do mirovnih pogajanj, zaman. Sicer ne vidijo oficijelni krogi v sedanjih demarših nič novega.

— Svica naš vzor. Pred vojno in tekoma vojne so mnogi zrlj svoj vzor v Švici, češ, tam živi troje ali četvero narodov v lepi harmoniji in tako bi lahko bilo tudi v Avstriji. V zadnjem času pa se množijo glasovi, da tudi tam ni vse zlato. V Baselu je Avg. Schmid izdal brošuro: »Die Schweiz, ein Vorbild in der Nationalitätenfrage?«, v kateri izjavja: O Švici se je za vojne zatrdjevalo, da je »srečen otok« sredi razburkanega evropskega morja. Toda ta »sreča« ni učinek švicarskih razmer kot takih, ampak učinek dejstva, da je Svica sredi med evropskimi velevladami, ki imajo enak interes na tem, da je nevtralna ali da — poseže v vojno. Nazor, kakor da bi Evropa kdaj lahko izgledala kakor Svica, se Schmidu zdi otročji. »Svica, ki bi bila iz Evrope iztrgana in prenešana na samotni otok, bi ne bila več Svica.« t. j. tiste negativne sile, ki jo drže sedaj vkup, bi odpadle in razkroj bi se začeljal. Tudi bi Svica ne mogla biti to, kar je, če bi bila velika država ali če bi bile okoli nje same male države. Sploh pa današnje razmere v Švici v narodnostnem oziru niso tako idealne, kakor se komu v daljavi zde. Enakopravni sta v Zveznem svetu faktično le nemščina in francoščina; za italijanske govore ni stenografov in morajo italijanski govorniki svoje govore sami pisati v zapisnik. Da razmere do dobra razumemo, je treba tudi upoštevati, da visoke Alpe ločijo italijanski del Švice od ostale Švice; nemško in francosko področje si meji na dolgi odprti meji, a vsled tega se pa tudi vrše ostri narodnostni boji — torej kakor n. pr. v Avstriji. — Ni treba še posebej povdarjati, da avstrijski Nemci take dokaze porabljajo, da podprejo svoje centralistične nazore.

— Miljukov in Nemčija. Razni nemški listi so vedeli povedati, da se je Miljukov, voditelj ruskih kadetov, spreobrnil in da pride v kratkem na pogajanja v Berlin. Mnogi so pisali k temu poročilu že jako dalekosežne komentarje. Nemški službeni list »Nordd. Allg. Ztg.« sedaj vse vesti o Miljukovem potovanju demantira.

— Pruski železniški in trgovski minister v Rigi. Kovno, 17. julija. (K. u.) Pruski železniški in trgovski minister sta dospela v Rigo. Udeležila sta se sej borznega komiteja v Rigi, v katerih so

— Na živinskem somnju v Zagrebu je bilo 1145 komadov rogate živine, 990 konj in 470 prašičev. Prodalo se je: 81 volov, 138 komadov mlade živine, 153 krav, 70 telet in 5 bikov. Nadalje: 83 konj in 75 kobil, 59 žrebcev in dva žrebca; prašičev se je prodalo 118. Iztočilo se je 18 hektolitrov in 89 litrov vina za 3780 K 90 vin. Živine je bilo letos mnogo manj nego lani.

— Vpogled v plačilne natoge o davku od vojnih dobičkov. C. kr. finančno deželno ravnateljstvo za Štajersko naznanja, da so v smislu izvršilne navedbe k davku od vojnih dobičkov izvečki iz plačilnih natogov o davku od vojnih dobičkov razporejeni v javni vpogled pri štajerskih davčnih oblastih v času od 22. julija do 4. avgusta 1918. Plačilni natogi za leto 1916. bodo šele pozneje razporejeni v vpogled. Izvečki iz plačilnih natogov o davku od vojnih dobičkov glede političnega okraja Konjice pri davčnem referatu v Mariboru in oni glede političnega okraja Brežice pri davčnem referatu v Celju. Prihodnjič bodo izvečki razporejeni v vpogled tekom meseca januarja 1919 glede onih do tedaj izvršenih odmeritev.

— K novemu železniškemu načrtu Trst - Dunaj. Dunajski dopisnik tržaškega »Lavoratora« je imel v hotelu Bristol pogovor z inženirjem drjem Dompierjem. V pogovoru je inženir povedal med drugim, da svoj načrt o zvezi Trsta z Dunajem v 6 urah vedno nadalje proučava in da se mu je pri tem proučavanju že posrečilo skupno dolgost črte določene na 464 km, skrajšati na 456,3 km. Predor pri Aspangu se skrajša od 19,3 na 14,2 km. V prvotnem načrtu je obdržana proga južne železnice med Celjem in Pragerskem ali mogoča bo stranska črta, ki bo progo zopet znatno skrajšala. Kar se tiče stroškov, utegne nova železnica med Trstom in Dunajem stati manj nego turska železnica. Dvigala bi se proga največ 12,5 pro mille po prvotnem načrtu, doseže pa se tudi tozadevno znižanje. 85% črte bo ravne, ostanek v ovinku. Kar se tiče predorov, jih bo za 94,7 km. Glavni bodo pri Aspangu, pri Ritscheinu, pri Idriji 8'1 km, pod Trnovim 13 km, pod Krasom 20,5 km. Glede izvršitve tunelov ne bo potreba začeti delati hkratu na obeh ekstremnih točkah, marveč dobile so se točke med predorno progo, na kateri bo mogoče začeti

hkratu vrtanje za predor. Tako sta dve takli točki za predor pri Aspangu in 3 za predor skozi Kras. Da bo hitrost kolikor mogoče večja, radi tega bo število postaj kolikor mogoče majhno, in sicer je določenih medpostaj samo 15. Stroški so preračunani na 750 milijonov, in sicer za progo Trst-Skofjaloka 403.02 milijonov pri 92,1 km, proga Skofjaloka - Zalec 51.76 milijonov pri 68,3 km, Zalec - Celje 3.81 milijonov pri 9,3 km, proga Celje - Pragersko 12,9 milijonov pri 46,4 km, Pragersko - Ptuj 5,7 milijonov pri 18,2 km, Ptuj - Aspang 187,52 milijonov pri 139,1 km, Aspang - Dunaj 86,49 milijonov pri 84,1 km, skupaj stroškov 750,57 milijonov pri 456,3 km. Poprečni stroški za 1 km 1'64 mil. Inženir Dompieri je končno povedal, da se je vojni minister izrekel jako ugodno za novi načrt in da vojno ministristvo se zavzema zlasti za takojšnjo izvršitev proge Trst - Skofjaloka, katero smatra za progo posebne strategične vrednosti, ki skrajša črto Trst-Ljubljana kakor tudi Trst - Jesenice za skoraj 2 uri.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za »dr. Krekov spomenik« A. Ziherl iz Planine pri Rakeku 16 kron.

Za »gladno slovensko, hrvatsko in srbsko dečo« Franc Pavletič, uč. iz Britofa pri Rihemberku 336 K 70 v, zbirka, Olga Serne iz Ruš pri Mariboru 412 K, nabrali gđc. Olga Serne in Julčka Glaser, trirazredna ljudska šola v Mirni peči 103 K 54 v, nabrala klub na Kaplji pr Loškem potoku 106 K 2 v, zbral na večer sv. Cirila in Metoda in Darinka Bajželj za C. M. podružnico v Idriji 835 K, nabrali ženska in moška podružnica dne 5. julija. Skupaj 1813 K 26 vin.

Za »oslepele slovenske vojske v Odliehu« v Gradcu» Marica Petrič, voditeljica iz Golaca pri Obrovu v Istri 5 K 70 v in kosanska mlada deca po B. Puppisovi 5 K 27 vin. Skupaj 10 kron 97 vin.

Za »Ciril - Metodovo družbo« dr. Iv. Zabukovec, odvetnik iz Šmarji pri Jelšah 50 K ad U 258/18, ožji prijatelj rodbine

Perhauz v Krškem 40 K, mesto cvetk na krsto umrle Fani Perhauz in J. Zirovnik iz Borovnice 10 K, darovali veliki prijatelji družbe g. Dav. Dolničar ob povratku iz Borovnice na Laško. Skupaj 100 kron.

Za »slovensko šolo v Mariboru ob odhodnici g. nadporočn. V. Sinkovca zbrali 130 kron.

Za »spodorno društvo slov. visokošolcev na Dunaju« nabrali na žegnanju v Tomčevelem veseli prijatelji Francelina 265 K ob priliki njegove zaroke.

Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnišnici:

Dne 11. julija: Terezija Vogrič, učiteljica abiturijentka, 20 let. — Jernej Ortar, dninar, 75 let. — Grofica Marija Auersperg, zasebnica, 51 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kupi se damsko kolo

s staro pnevmatiko ali pa plašč z gumijevno cevjo. — Ponudbe na poštni predal št. 127, glav. pošta Ljubljana.

Dekla

s primerno prakso živinoreje, so išče za v majhno kmetijo na doželi. — Naslov pove upravništvu »Slovenskega Naroda«. — 3633

Kuharica, Marija

oglasite se v našem upravništvu. — Uprava »Slov. Naroda«.

Lenart Puh

proda posestvo

Verhovce št. 6, pošta Vič pri Ljubljani. 3521

Sadni mošt

ima v zalogi Ivan Ogrin, Lavrica pri Ljubljani. 3562

Kupi se gostilniška oprava

in steklena vrata z roletnim zatvorom. — Dopisi pod »l. N. 3616« na upravništvu »Slov. Naroda«.

Dvokolesni ročni voziček

za mleko, sadje, zelenjavo itd. je na prodaj v podkovski šoli na Poljanski cesti št. 59. 3622

Išče se inštruktor

sedmerošolec za dijaka 5. razr. realke. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 3615

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 6 kron.

Ugodna prilika!

Kompletna moška obleka, površnik in zimska suknja ter serviete in nekaj čipk se zaradi odgotovanja ceno odda. Mestni trg 17, III. nads. vrata 10, danes in jutri od pol 6—7 popoldne.

Kupim vsako množino smrekovega lubja

po najvišjih cenah. 3618 Anton Ottitsch, Beljak.

»ADRIA«

vanilijin sladkor in pecilni prašek sta najboljša kakovosti. 3548

FILIP ŠIBENIK, IZDELKI »ADRIA«. Filialka: Ljubljana, Gosposka ul. 16. Samo na debelo.

Prodajalka Gostilna

z več stanovanji na Glavnem trgu v Novem mestu se pod ugodnimi pogoji odda v ustnem. Natančna pojasnila pri Fr. Pristabelju, Tržišče (Dobrota). 3599

vešča galanterijske in papirnatih stroke se takoj sprejme. — Prednost imajo take, ki stanujejo v mestu. Ponudbe na Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljani sin in brat

Franjo Hribar

po kratki mučni bolezni 18. t. m. ob pol 6. uri zvečer izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se vrši v soboto 20. t. m. ob 4. uri popoldan iz mrtvašnice dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu. 3635

V Ljubljani, 19. julija 1918.

Uršula Hribar, mati. Zoltija, sestra. Adolf, brat.

Prva kranjska medicinska drogerija

parfumerija, fotograf. manufaktura itd. Odst. koncesionirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897.

ANTON KANC

Ljubljana, Zidovska ulica 1. Ceniki na razpolago.

Razpis natečaja.

Razpisuje se natečaj za mesto ravnatelja pri tukajšnji občinski aprovizaciji. 3626

Plača po dogovoru.

Prosilec mora dokazati z izpričevali sposobnost za vršenje take službe, kakor tudi usposobljenost v knjigovodstvu in računovodstvu. Prošnje je vložiti do konca tega meseca na podpisani odbor. Poblizne informacije daje podpisani.

Odbor občinske aprovizacije v Buzetu, dne 16. julija 1918.

Predsednik: Dr. Dušan Senčar, v. r.

PRI POMANJKANJU MOKE

je najboljši pripomoček »MEHLATA«-moka; je pridoati k vsem pekarijam, močnatim jedilom, kruhu, juham i. t. d., ker zaradi tega pecivo naraste, pridobi hranljivost, izdatnost, nasitljivost, lepo izgledanje, je sredstvo proti različnim boleznim. Vsebuje 10% sladkornih, 10% maščobnih snovi. Dobi se najmanj karton s 25 zavitki za K 75.—; pri 5 kartonih še 10% popusta. Mala prodaja je K 3.50. — Za event. vprašanja se prosi znamka. 2187

A. POSTRZIN, GRADEC, Stajersko, STEYRERG. 60/II., COMMISSION »MEHLATA«.

Francosko žganje,

čišave kakor: poper, cimet, paprika, žbice, kumna, piment, žafran itd., ter vse ostalo špacerijsko in kolonijalno blago vedno v zalogi. — Zahtevajte cenik 3547

F. Šibenik, Izdelki »Adria«, Ljubljana, Gosposka ulica 16. Samo na debelo.

Tvrdba A. & E. Skaberné

naznanja svojem cenjenim odjemalcem, da ostane trgovina na debelo in drobno od 15. julija do 5. avgusta zaprta. 3542

BARVA ZA OBLEKE

OBLEKA pobarvana izgleda in nadomesti NOVO, če se pobarva le z najboljšo barvo. Vsak si lahko brez truda in stroškov prenove obleko bodisi iz kakršnega že blaga. Najmanjša pošiljatev 10 zaviti z navodilom s pošto K 10-20; trgovci 100 zaviti K 40.—, 1000 zaviti K 35.— za 100 zavitkov. — A. Postřzin, Gradec, Stajersko, Steyrerg. 60/II. Commis. »Mehlata«.

Odprto 8-12 3-6

Zlatnina - briljanti - ure - srebrnina

F. ČUDEN SIN

samo nasproti glav. pošte v Ljubljani. Prijazna postrežba. 3221

Kava, »Adria«

pralni prašek, toaletno milo, najboljše vrste, krema za čevlje »Erdal«, pravi čaj v zavitkih itd. po najnižjih dnevni cenah.

Zahtevajte cenik. — Centrala Zagreb. Filip Šibenik, Izdelki »Adria«

Filialka: 3546 Ljubljana, Gosposka ulica št. 6. Samo na debelo.

MILIJON

umetniških razglednic. Največja zaloga in izbira. Marija Tičar, Ljubljana. 1888

Strežnica

za snavenje trgovinskih prostorov, predpoldanska trajna služba, se sprejme v modni trgovini P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte. — 3606

Išče se deček

14—15 let star za raznašanje zavitkov, proti tedenski plači. — F. Šibenik, Izdelki »Adria«, Gosposka ul. 16.

Vzame se v najem ali kupi majhna hišica

v Ljubljani. Ponudbe pod »ROSTOVAR« na uprav. »Sloven. Nar.« 3334

Predtiskarija,

kompletna, za K 250.— se takoj proda. — Ogledati iz prijaznosti v modni trgovini P. Magdič, Ljubljana.

SUHE GOBE (jurčke)

kakor tudi druge zaplemi ne podvirane deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

Hlapec

h konjem dobi takoj službo v strojni tovarni Samsa & Co, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4. — Prijave od 4. do 5. popoldne. 3625

Strojnik

ali kurjač, več nekoliko strojnega kovaštva in ključarstva, dobi službo pri strojni tovarni Samsa & Co v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4. Prijave od 4.—5. popoldne. — 3624

Veliko skladišče

v bližini glavnega kolodvora se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe na Fritsch & Breznik, Sv. Petra c. 17.

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevni cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Postransko opravilo

bodisi zaupno ali nadzorniško, pisarniško ali računsko, išče in sprejme takoj uradnik v zmožen vseh takih del — za popolnevede ali zvečer. Blagovoljne ponudbe pod »takoj 3609« sprejema upravništvu »Slov. Naroda«.

Na prodaj

je iz proste roke v Višnji gori, 15 minut od kolodvora 3632

lepo posestvo

z gospodarskim poslopjem in vodovodom ter lepim sadnim vrtom in 15 oralov zemlje. — Cena 80.000 K. — Pojasnila daje lastnik Ivan Ponikvar, na Peščeniku št. 6, pošta Višnja gora, Dolenjsko.

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču.

Petek 19. in sobota 20. julija: Vsakokrat ob 4., pol 6., 7. in 9. zvečer:

ŠUMEČI AKORDI.

FRAN ROBERŠEV IGROKAL.

Izidor na ženitovanjskem potovanju.

Izvrstna veseljoigra.

Kijev, glavno mesto Ukrajine.

Krasni naravni posnetki. 3627

Samoprodajo 3537

ščetk (krtač)

treh najglasovitejših avstrijskih tvojnic je prevzela tvrđka

Coronica & Pušič, Dunaj VIII., Albertgasse 14.

Brza, sođna, točna postrežba, originalne tvojniške cene.

Iščem za takoj ali s prvim služkinjo ali ženo,

kat, lepega obnašanja, trdnega značaja, ki bi imela oskrbovati vse majhno gospodinjstvo ene rodbine z enim otrokom. — Bogata hrana in ob dobrem obnašanju pridružitve k rodbini. — Dopisi z navedbo plače in izpričevali na naslov: 3619

Alfred Lenski,

Santaria, Noka (Trieste).